

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhos hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 4.

A bihari gárda.

Ma még senki sem tudja, talán maga Széll Kálmán sem, hogy mikor lesznek az új választások, de ennek dacára a választási készülődések olyan méretekben indultak meg, mintha csak néhány hét választana el bennünket a választásoktól. Képviselők járnak a kerületeket, beszámolókat, népgyűléseket tartanak, a lapok politikai hírei közt pedig megjelentek a képviselő-jelölési hírek és választási kombinációk.

Biharmegyében is megkezdődött a mozgolódás. A beszámolást maga az öreg Tisza kezdte meg, folytatta Leszkay, Örlei, most pedig Telegdi kezdi meg körútját. Tisza beszámolóján már indítványozták a nagyváradai szabadelvűpárt újjászervezését, most pedig a biharmegyei szabadelvűpárt hivatalos lapja vezércikkben sürgeti a pártnak az egész megyében való szervezését.

Egyik helybeli lap már az egyes kerületekben való jelölések ügyével foglalkozik, sőt már a fővárosi sajtó is szelölte a biharországi választások ügyét.

Ma egyszerre két fővárosi lap szól a tárgyhöz: az Alkotmány és a Magyar Szó. Mindkettő úgy látja, hogy nagy Biharországban csak az orthodoxoknak lehetnek chance-ai a győzelemre. Ebből látszik, hogy a helyzetet egyik sem ismeri.

Az Alkotmány úgy ír, mintha a vármegyének mind a 12 kerülete kormánypárti lenne, pedig tudvalevőleg csak fele a kormányé (névszerint: Tenke, Belényes, Cséke, Élesd, Ugra és Margitta), másik fele (Báránd, Pályi, Ujfalu, Szalonta, Székelyhid, Bihar) pedig a Kossuth-párté. A kormánypárti kerületek közül a négy nemzetiségi kerületben az lesz a képviselő, akit a kormány felleptet; Ugrán és Margittán nagyon erős az ellenzék, Tisza István és Örlei Kálmán mandátumát — ha csakugyan tiszta választások lesznek — könnyen elhódíthatja a Kossuth-párt. Ellenben a 6 ellenzéki kerület mandátuma tiszta választások esetén biztosan az ellenzéké lesz most is.

Amit a Magyar Szó állítólagos befentes kormánypárti korifeusa ír, az — mint az eddigiekből kitűnik — a biharmegyei kerületekre éppen nem áll; a nagyváradai mandátumra pedig csak annyiban áll, hogy ha megtenné Tisza azt, amire a M. Sz. biztatja, hogy t. i. kilépne a kormánypártból, de amit róla fel sem lehet tételni, mert hiszen mostani beszámolójában is kijelentette, hogy Széll esetleges utódját is támogatni fogja, csak akkor látná meg igazán, hogy milyen kevés őszinte és őszintelen híve van neki. A nagyváradai szabadelvűpárt zömét az inventáriumos mamelukok képezik, akik nem tudnak elképzelni sem olyan kormányt, amelyet ők ne támogathatnának.

* * *

Ezek után adjuk az említett két fővárosi lap közleményét a következőkben:

Az *Alkotmány* Örlei Kálmán beszámolója alkalmából így ír:

Ez az ur a margittai kerület mandátumát bírja és nekibuzdulva mesterének, Tisza Kálmánnak példáján ő is elment beszámolni. Volt Szalacson, Ottományban, Keéren és ki tudná hol. Volt parádé meg ivászat nagy mértékben. Hanem, hogy Örlei ur, mit beszélt, azt senki sem tudhatja, valószínűleg ő maga sem. Világrengető dolgokat már azért sem mondhatott, mert szeliden szólva nem szónok. A *Szabadság*, a nagyváradai neolog kazár hitközség orthodoxpárti hivatalos orgánuma kegyetlen óbégatást visz véghez, »szervezkedés« kellene neki. Mintha nem tudná, hogy a bihariak szépen le fognak szavazni a Tiszákra, minden baj nélkül. Nem is érdemelnek egyebet.

A *Magyar Szó* »Bihari levél« czimén állítólagos nagyváradai levelezőjétől a következőket közli:

A biharmegyei szabadelvű párt egyik tekintélyes tagja bizalmas beszélgetésben a következőket mondotta nekem a *Biharmegyében uralkodó hangulatokról*:

Minden alkalommal rámutattam arra, hogy Széll, amikor a parlamenti többséget összegyűjtötte, egyben megölte a parlamentarizmust és a szabadelvűséget s fájdalommal gondoltam vissza a letűnt *napsugaras, szép idők*re (?) Bánffy Dezső kormányára. Összehasonlítottam folyton Bánffy bátorságát, becsületességét, szabadelvűségét, eredményeit — Széll gyávaóságával, kétszínűségével, ultramontanizmusával, veszteségeivel s aggódva zártam le naponta a ma krónikáját, remegve attól, mi lesz holnap?

És tényleg volt miért aggódnom! Rettentetes pusztulás képe döbönti meg lelkemet, ha

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kellemes nyaralás.

Írta: Papp János.

II. A fürdőben.

— A fürdőben, — folytatta Béla ur az elbeszélését — deputáció fogadott, amelyben az egész fürdőközönség részt vett. Óriási éljenzés hangzott föl megérkezésemkor. Szentül azt hittem, hogy a tisztelt társaság nagy tévedésben van. Biztosan Hegedűs minisztert várták és most engem összetévesztettek vele. Ennek a meggyőződésnek kifejezést is adtam, mire a fürdő bérlője, (egy pohos falusi korcsmáros) aki különben igazgatónak czimezteti magát, megnyugtatót, hogy nekem szólott az ünneplés. Mert — ugymond — itt kötelező szokás, hogy minden tizedik vendéget ünnepiesen fogadnak. Egyszermind gratulált is a szerencséhez, hogy én vagyok a harminczadik vendég. A tizedik egy plebános volt, a huszadik egy nyugalmazott járásbíró, a harminczadik pedig én. Ugy látszott, hogy a társaság dikciót vár, mire én mélyen meghatva a kellemes fogadtatástól és dideregve a kiállott zivatartól, elmondottam, hogy mennyire szerencsés vagyok és mennyi hálával tartozom a Gondviselésnek, amely megengedte, hogy P. Füreden én legyek a harminczadik vendég.

A fogadtatás és a kölcsönös bemutatkozások majdnem alkonyatig tartottak, csak akkor

jutottam hozzá, hogy átöltözködjem. Rendkívüli módon össze voltam törve s elhatároztam, hogy a szobámban fogom elkölteni a vacsorámat. Szóltam is egy pinczér-formájú embernek, hogy hozza föl az ennivalómat. Az készségesen meghajtotta magát s azután alázatosan megszólalt.

— Szabad kérem az orvosi bizonyítványt?

— Mi az Isten csodáját.

— Az orvosi bizonyítványt, kérem alásan.

Mert csak a beteg vendégeknek van joguk a lakásukon étkezni. Önnek pedig ma különben is le kell jönnie vacsorázni, mert ön a harminczadik...

Pokolba kívántam a harminczadikágomat a fürdő minden ekzotikus szokásaival, azután pedig, mivel egyebet nem tehettem, lementem a társasághoz vacsorázni. Ujra fülsiketítő éljenzésben volt részem s ekkor ismerkedtem meg a »tizedik« plebánossal, a »huszadik« nyugalmazott járásbíróval és a fürdő egyetlen méltóságos urával, az öreg Rétfalvy báróval, akik sajnálkozva kértek bocsánatot, hogy a fogadtatásomnál nem lehettek jelen, de kiránduláson voltak s elkéstek. Én nyájas szavakkal bocsátottam meg nekik s biztosítottam őket, hogy nagyra-becsülésemből az ő mulasztásuk egy cseppet sem vont le. Észrevettem, hogy az öreg báró egyre jobban szemügyre vesz s mire rövid beszédemet, amelyben nekik megbocsátottam, befejeztem, a báró odaállott elélem s mintha valami kedves atyafia lettem volna, félig bánatos, félig örvendő hangon kérdezte tőlem:

— Édes barátom, emlékezik én reám?

Már a nyelvemen volt, hogy sohasem láttam életemben, azonban úgy véltem, hogy ez kiméletlenség volna.

— I-i-igen, úgy rémlik, mintha emlékez-ném, válaszoltam.

— Velenczében... mondá az öreg.

— I-i-igen... Velenczében...

Akkor vettem észre, hogy hohó, már nagyon tulleptem a kiméletlenség határát, mert hiszen én tulajdonképen sohasem jártam Velenczében. Helyre akartam igazítani a szavaimat, de késő volt. A fürdő bájos hölgyközönsége egyhangu sivitásba tört ki:

— Nagyszerű, remek, éljen, éljen... Volt Velenczében... nagyszerű... pompás...

Végem volt. Nem maradt más hátra, mint belenyugodni, hogy én Velenczében jártam. Elvégre járhattam volna, gondoltam magamban s felsóhajtottam:

— Ó, Velence, szerelem hazája! mit a hölgyek, halkan, ábrándosan visszhangszerűen ismételték:

— Ó, Velence, szerelem hazája!

Tapasztaltam, hogy az egész vacsora alatt a hölgyek csak engem néztek és egymás között folytonosan rólam beszéltek. Természetesen suttogva. Közben Rétfalvy báró elmesélte, hogy ezelőtt négy esztendővel, hogyan találkoztunk mi Velenczében a Szent Márk-téren. Ő ott járt-kelt egyedül, én szintén egyedül. Ő szivarozott, én szintén. Az én szivarom égett, az övé nem.

elgondolom, milyen hatalom volt a szabadelvűség Bánffy alatt. Rövid volt az idő, de kihasználta alaposan. Mi sem mutatja fényesebben, minő erős volt Bánffy alatt a szabadelvűség, mint az, hogy még Széll sem tudja teljesen elpusztítani!

Nem szükség, hogy elsoroljam Széll Kálmán bünkrónikáját. Először árulókat hozott a kipróbált csapatba, majd elűzte a régi vezéreket, proskribálta az árulásra megbízhatatlankat, a mult minden eredményét magának vindikálta, saját vereségeit a multa vezette vissza, elhallgattatta a parlament természetes ellenőrzőit: az ellenzéket és a sajtót s cselekszik kedve szerint, azt akarja, hogy mindeki beleszeressen, vall szerelmet, örök hűséget mindenkinek, az utca szépeinek, a festett képnek is, telhetetlen vén ibolyafaló, kaczagató karikatúra volna, akár Kárpáthy Abellinó, ha közben nem herdálná el az ösök vérében, verejtékén szerzett szent örökséget: a magyar szabadelvűséget.

Bizony mondom, régóta szemlélem mélyseges fájdalommal Széll garázdalkodását s nem egyedül én irtózom meg ettől, hanem nagyon sokan s minden szabadelvű ember. A magyar szabadelvűség, mint pártba csoportosított jelszó, létezik ugyan ma is, de nem a jelenlegi szabadelvű pártot egyesíti. Am össze fog bennünket hozni formailag is, amint már eddig is összehozott tényleg s csak rövid idő és alkalom kérdése, hogy mikor fogunk hivatalosan zászlót bontani.

Amikor Bánffy elment, éreztük, tudtuk, láttuk, hogy vele megy a szabadelvűség. — Vele benne biztunk, ur volt, férfi volt, magyar volt, szabadelvű volt, mosolyogva követtük volna a tűzbe is, az ő küzdelme győzelem volt, győzelme mindenha a magyarságnak és szabadelvűségnek ünnepe. S amikor elment . . . vele mentünk tehát mi is! Ámitás az, hogy Széllnek pártja vagy többsége volna. Nincs, nem volt percze sem s nem is lesz soha! Vagy ha vannak is körülötte emberek, ezek nem szabadelvűek, a magyar szabadelvűség ezeket vezetőül nem tekintette sohasem. A magyar szabadelvűség ma is Bánffy körül sorakozik s mihamar eljön az idő, a mikor ezt a számok ereje is kétségtelenné teszi.

Kell-e erre meggyőzőbb példára hivatkoznom, mint arra a tényre, amikor Tisza István pár héttel ezelőtt Nagyváradon megyei pártelnöki székfoglalóját tartotta s beszédében Bánffy nevét kiejtette, valóságos éljenvihar tört ki, míg a mikor Széllről beszélt, alig hangzott fel egykét udvarias halk éljen, pedig Tisza beszélt s indokolni is igyekezett, hogy Széllnek mennyi érdeme van.

Hát volt-e arra eset valaha, hogy egy »bukott« vezérnek ilyen lelkes serege legyen s már nevének pusztá említése is lázba hozza a sereget? Valóságos Heine-kép, a mikor a gránátosok sirjükből kelnek fel »védelmi a császárt, a császárt«. Gondoljuk meg, mily óriási erő rejlik e tiszta felbuzdulásban s minő ritka látvány ez, a kenyérbarcz és szolgalelkűség napjaiban, Széll byzanci rendszer idejében!

De hát hogyan lehet Széll-pártról beszélni, mikor ellenzéke sincs? Nincs, mert nincs párja sem s mert csak annak van ellenfele társadalomban, politikában egyaránt — aki valaki, Széll pedig senki, amolyan matematikai »minusz zérus«, nulla, karika nélkül.

Megmondom nyíltan. Itt Nagyváradon és Bihar megyében, minden ember, aki igazán szabadelvű, egyuttal Széllnek ellenzéke s Bánffynak híve. S hogy ez még nem tört ki nyíltan, annak oka az, hogy mi itt hosszú időn keresztül fanatikusai voltunk a Tiszáknak, előbb a saját érdemeikért voltunk, azután mert tudtuk, hogy Bánffy hívei, s visszatart az akcióitól bennünket az a várakozó hit, hogy Tiszáék, ha már nem megy tovább, zászlót bontanak — ámde még Tiszáékat is ott hagyjuk, ha azt látjuk, hogy nyíltan Bánffy ellen törnek, illetve, ha Széllt a megengedett határon túl is követnék.

Bihari.

A kassai agrárgyűlés.

A Politikai Értesítő jelenti: A jövő hétfőn tartandó gyűlés, melyre ez ideig körülbelül husz vármegye küldöttsége összesen mintegy kétszáz taggal van bejelentve, egyike lesz a legnépesebbeknek, melyet ezideig a Magyar Gazdaszövetség rendezett. Legerősebben lesz képviselve a Felvidék Pozsonytól Beregig, de a Dunántul egyes vármegyéi s a Tiszamentiek sem fognak hiányozni. Erdélyből Szolnok-Doboka jelentkezett. Az egytől-egyik komoly férfiatól eredő előadások nyomában kelő vitában meg kell nyilatkozni a magyar társadalom hamisítatlan közvéleményének a jelen egyik legégetőbb kérdése, a középosztály talpraállítása nézve. Az agrárgyűlés szervező bizottsága, továbbá az előadókól alakult értekezlet Károlyi Sándor gróf elnöklété mellett legutóbb két napon át tárgyalva megállapította a végleges programot és a gyűlés lefolyásainak részleteit. Eszerint a résztvevők zöme a vasárnap esti

gyorsvonattal érkezik Budapest felől. A vasútnál történi fogadtatás után ismerkedés a Schalkház-szállóban. Hétfőn 9 órakor az agrárgyűlés megnyitása a vármegyeházán. Első szónok Majláth József gróf, aztán beszélnek Bujanovics Sándor és Károlyi Sándor gróf a középosztály vezető szerepéről, illetőleg neveléséről. Makfalvay Géza az örökösödésről, György Endre a középbirtok hitelének fejlesztéséről, végül Zselénszky Róbert gróf a vámpolitikáról és a papirbuzáról ad elő. Este ebéd a Schalkháznál, melylyel a gyűlés véget is ér.

Az új főispánok.

Liptó-Szent-Miklósról jelentik:

Az a már jelzett hír, hogy Kürthy Lajost, Liptó- és Árva megye főispánját Zólyom megyébe áthelyezik, megfelel a valóságnak.

Kürthy Lajos főispán Liptó megye október elsején megtartott rendes őszi közgyűlésén utoljára működött.

Liptó megye és Árva megye főispáni székét Szmracsányi Arisztid foglalja el, akinek új méltóságához már sokan gratuláltak.

Szmracsányi Arisztidet nemrég választotta meg a Liptó megyében újra alakult szabadelvű párt elnökévé.

A »szláv búrok«

A *Novoje Vremja* című szent-pétervári újság *A szláv búrok és a magyarok* címmel egy cikket közöl, mely a tótok és magyarok viszonyáról szól. Az angol nép — ugymond — leigazza a délafrikai búrokat, kiknek igazsága érdekében és oldalán sok derék orosz csatázik az angolok ellen, a magyarok pedig üldözik és meg akarják semmisíteni a tótokat. Nem ölik meg őket, nem lökik le őket a szikláról, de megölik a tótok szellemi életét. A cikkiró (Kulakovszky) ismerteti annak a huszonegy törőcz-szentmártoni tótnak a pörét, kiket tüntetés miatt ítélte el a magyar judikatura. A magyar alkotmány — ugymond — nem létezik a tótokra nézve. A mongolfajú, ki számu magyar nép azt hiszi, elég a durvaság, hogy joga legyen a becsületes névre Európában. A gazdag, művelt Anglia nevetel a duzzogó és nehezelt Európán, mely pártját fogta a sajtóban a búroknak. De mit akar a hat millió magyar? Ma

O odajött hozzám és mutatta, hogy adjak neki tüzet, mert nem tudott olaszul. Én odanyújtottam a szivaromat és azt mondtam, hogy

— Tessék!

Őt meghatotta a magyar szó és a nyakamba borult s azontul több napig együtt gyönyörködöttünk Velence szépségeiben, mialatt én tolmácsul szolgáltam neki, mert ő nem tudott olaszul. Itt újra fölhangzott a hölgyek sivitása:

— Brávó, tud olaszul . . . nagyszerű . . .

Evviva . . .

A báró pedig tovább folytatta, hogy mennyi szíveséget tettem én neki Velenczében. Már szinte félttem, hogy egyszer csak kisüti, hogy kölcson is kértem tőle. Ezt szerencsémre nem tette meg, hanem megkínált egy pohár borral s tovább magyarázta az én velencei szeretelméltóságomat.

Elég az hozzá, hogy én a fürdő hölgyközönségének a kedvence lettem. A nyugalmazott járásbíróné a veres haju leányával, egy özvegy kapitányné három leányával, egy földbirtokosné, egy kereskedőné, a fürdő közbiztonságára vigyázó csendőrmester felesége, két vén kisasszony és még vénebb nagynénjük képezték az én állandó udvaromat.

Ó, Velence, ó, szerelmek hazája, örökké pompázó kék eggeddel! Legyen átkozott a te tengered, legyen átkozott a te barcarolád, gondolierid, lagunád és minden szépséged! Micsoda kinokat kellett kiállanom! Reggeltől késő estig, gyöttrő kinok között meséltem P.

Füred bájos hölgyközönségének a szépségeiről! Leirtam fekvésemet, ismertettem nevezetesebb épületeidet, amiket sohasem láttam és beszéltem lakosaidról, akikkel sohasem érintkeztem! Daloltam olasz népdalokat valcer-tempóban és szavaltam Petrarca dalai helyett volapüknyelvre fordított orfeum-kuplékat. E mellett pedig átkoztam a fürdő egyetlen méltóságos urát, Rétfalvy bárót, az én velencei ismerősömet.

Már közel két hetet töltöttem a fürdőn s annyit összebeszéltem a hölgyeknek Velenczéről, hogy már nekem is úgy rémlett, mintha lettem volna ott Egyszer vacsora után, már annyira kifogytam volt minden tárgyból, hogy remegve vártam a nyugalmazott járásbíróné vereshaju leányának a kedves felszólítását, hogy meséljek Velenczéről. Verejtéket izzadtam a kérés hatása alatt, de csakhamar mentő gondolatom támadt. Elkézdtem mesélni Velence hegységeiről, fenyves erdőiről, amelyben ezrével tanyázik az őz, meg a kőszáli zerge. Belemelegedtem a beszélgetésbe s később már vadászkalandokról regéltem, amelyek Velence fenyves erdőiben történtek velem. Ott lötem a harminkét aggancsu őzbakot s ott zuhantam le egyszer, mikor egy zergét üldöztem, a 4000 méteres mélységbe, de megmenekültem, mert zuhanás közben belekapaszkodtam egy kiálló faágba. Az elbeszélésem óriási hatást tett a hölgyekre, csupán az én méltóságos ismerősöm, Rétfalvy báró fintorgatta az orrát sőt mikor a

kiálló fába megkapaszkodtam, még egy megjegyzést is tett:

— Bocsánat, de én nem emlékezem, hogy Velenczében hegyeket, fenyveseket, meg zergéket láttam volna!

Azonban alig fejezte be a mondását, rá támadt az egész női tábor, elhallgattatta s kíváncsian várta, hogy folytassam az elbeszélésemet. Minthogy pedig én már benne voltam, adtam tovább a világlátott vadászt és meséltem tovább a kalandjaimat. Sőt, hogy valószínűbbé tegyem a dolgot, az egyik velencei csúcsot, összehasonlítottam a fürdőből látható legmagasabb csúccsal. Elmondtam milyen kellemesen, milyen fölemelően érezi magát az ember olyan magasságban. Elmondtam — veszemre, — hogy nincs az a hegy, amelyre szívesen föl ne másznék, s csodálkozom, hogy a hölgyek nem üzik ezt a sportot. Majd meghűlt azonban bennem a vér, mikor erre a kijelentésemre a hölgyek ebbe a kiáltásba törtek ki:

— Holnap reggel mindnyájan fölme gyünk a *muntye nyegru-ra*. Maga lesz a vezetőnk!

No, gondolám, kellett ez nekem? Soha életemben hegyre nem másztam s most vezetem föl 1700 méter magasságra a hölgyeket! Volt nálam egy katonai térkép, abba helyeztem minden reményemet. Reggel elindultunk, délre kifáradtunk, estére pedig eltévedtünk.

Hegyen voltunk, erdőben, de azt senki közülünk nem tudta volna kitalálni, hogy tulajdonképen hol vagyunk. Sem a térkép, sem az

már elmúlt az az idő, mikor Európában egy nép felfalta a másikat. De mit csinálnak a magyarok, ha a szlávok feltámadnak? Jó volna ezt a magyaroknak megfontolni. Az oroszok pedig ne feledjék, hogy a tótok a szlávoknak oly férfiakat adtak, minők: Safarik, Palaczký, Kolár, Star Lajos, kik a szlávoknak hitben és nyelvben való egységét hirdették. — Még egyet ne feledjenek el az oroszok, vagy talán inkább Kulakovszky ur, s pánszláv cikkirő. A tótok nem búrok s nem a magyarságtól, hanem a Kulakovszky urhoz hasonló »jóbarátaiktól« kellenek őket megvédelmezni. Volt egy nemzet Európában, melynek sorsa hasonlított ahhoz, mely a boldogtalan búr nemzetet sújtja: most: s ez a magyar volt. S e nemzetnek dicső szabadságharczát a kozák lovasok fojtották vérbe. Hol van abban a logika, hogy a Kulakovszkyak most ezzel a nemzettel szemben keresik a búrpartiságot?

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnapi, csütörtökön délután tartotta októberi havi rendes ülését.

Jelen voltak: Beöthy László főispán, elnök, Sipos Orbán, Mezey Mihály, Papp Miklós, Komlóssy József, dr. Nagy Géza, Dús László, dr. Baróthy Ákos, dr. Grámm Károly, dr. Grósz Albert, Mihelffy Adolf, dr. Vári-Szabó Béla, Rádl Ödön, dr. Hoványi Géza, Szűts Dezső jegyző.

A polgármesteri jelentés.

Az ülés megnyitása után felolvastattott a polgármesteri jelentés a közigazgatás szeptember havi állapotáról.

A főbb adatok a következők:

A közigazgatási állapot szeptember hónapban jónak mondható, amennyiben a halálozások száma 28-al kevesebb volt, mint az előző hónapban.

Született 129 gyermek; elhalt 84 egyén.

A heveny fertőző kórok közül a vörheny 10 esetben, a ronszó toroklob 4, a kanyaró 13, a hökhurut 5 és a hasi hagymáz 13 esetben fordult elő.

Az állategészségügy szintén kielégítő volt.

A közbiztonsági állapot eléggé jó volt, mert nagyobb bűneset egy sem, kisebb is csekély számmal fordult elő.

Lopás 42, súlyos testi sértés 4, könnyű testi sértés 7, csalás 4, sikkasztás 3, párbaj 1 esetben volt.

A közadók befizetése kedvező volt, mivel 6780 korona 31 fillérrel több kincstári adó

órámra levő iránytű nem adott felvilágosítást. És ami a legkeservebb volt, nem volt velem sem fáklya, sem puska. A hölgyek sirtak, a férfiak szidtak, a báró pedig bosszantott, hogy menjek én csak Velenczébe és ott másszam a hegyeket.

Ejféltájban akadtak ránk a pásztorok, a kiket a fürdő igazgatója küldött fáklyákkal, hogy keressenek meg bennünket. Hajnal volt mikor visszaérkeztünk a kirándulásból s mondanom sem kell, hogy a hölgyek el sem búcsúztak tőlem, mikor aludni tértek. Én nem feküdtem le, hanem törtem a fejemet, hogy valami mesét találjak ki, amivel a haragos hölgyeket kiengeszteljem. A fürdőbérlet hangja riasztott föl, a ki azt jelentette, hogy levelem érkezett.

Bementem az irodájába, s ott találtam természetesen az egész fürdőközönség postáját, amit a kirándulás miatt nem lehetett szétosztani. Átlapozgatom a leveleket, érdekes ánzikszkártyákat keresve, miközben a kezembe akad az özvegy kapitányné középű leányának címmezve egy füzet:

Velence leírása.

A meglepetéstől majd elszédültem s azt hiszem elhiszitek, hogy mire a társaság fölkel, a harminczadik vendég már a legviczinálisabb viczinális kalauzával kedélyeskedett, — fejezte be Béla ur nyaralásának történetét.

folyt be, mint az elmúlt év szeptember hónapjában.

Befolyt pedig:

Kincstári adó	31.822 kor. 61 fillér.
Kamat	702 » 15 »
Bélyeg- és jogilleték	2088 » 72 »
Kamat	66 » 06 »
Betegápolási pótdó	889 » 11 »
Kamat	3 » 28 »
Hadmertességi díj	77 » — »
Kamat	3 » 22 »
Tőzsdeadó	818 » 34 »
Iparkamarai illeték	409 » 85 »

Törvényhatósági utadóban befizettek a városi pénztárba 2924 kor. 87 fillért.

Szeptember hó folyamán a kapitányi hivatal mint első fokú iparhatóság kiadott 23 iparigazolványt; ugyanezen idő alatt megszünt 8 iparüzlet.

A polgármesteri jelentést a szakeladók nemleges jelentéseivel együtt — tudomásul vették.

Miniszteri leiratok.

A közigazgatási bizottság féléves jelentésében kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a háziipar fejlesztése érdekében Nagyváradon szalmakalap és gyékényfonó tanfolyamot létesítsen. A miniszter értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy a háziipar fejlesztésének ügye a földmívelésügyi miniszter hatáskörébe tartozik s oda forduljon kérelmével a közigazgatási bizottság.

A miniszter leiratát tudomásul vették s a következő félévi jelentésben a földmívelési miniszterhez terjesztik a kérelmet.

Ugyancsak a közigazgatási bizottság féléves jelentésében azon kérelemmel fordultak a kereskedelmi miniszterhez, hogy a gyáripar érdekében a szénszállítás vasuti díjtételeit mérsékelje. — A miniszter leiratában kifejti, hogy a szén szállítására érvényben lévő díjszabás már is igen alacsony s különösen a távolabbi szállításoknál már majdnem az önköltségig van megállapítva és ezért további mérséklést nem engedélyezhet.

Tudomásul vették.

A pénzügyminiszternek az állami tisztviselők utadómentessége tárgyában küldött leiratát szintén tudomásul vették.

A belügyminiszter az év végén megtartandó népszámlálás ügyében elrendelte, hogy az abban résztvevő közigazgatási tisztviselőket négy hét alatt tanácskozássra hívja össze a polgármester. A népszámlálás ügyében különben tanfolyamot rendez a miniszter Nagyváradon. Elrendeli továbbá a miniszter a számláló biztosok kijelölését és a kerületeknek a megállapítását.

A közigazgatási bizottság az idő rövidsége miatt a biztosok kinevezésével a polgármestert bizza meg, esetleg felhívja, hogy rendkívüli közigazgatási ülés összehívása iránt tegyen előterjesztést a főispánnak. A kerületek megállapítására nézve a közgyűléshez tesznek előterjesztést.

Déry János üvegkereskedőnek a városi tanács megengedte, hogy Nagy Sándor-utcán egy árubódét állítson fel. A közigazgatási bizottság azonban a sátor azonnali eltávolítását rendelte el. Ez ellen Déry János felebbeszét adott be, a melyet felküldenek a miniszterhez.

Még néhány apróbb adóügyet intéztek el s az ülés véget ért.

A király nevenapja Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 4.

A király nevenapját a szokott fényvel ünnepelte ma meg a főváros közönsége. A minisztériumokra, a megyei székházra, az egyetemekre, színházakra, bírósági és egyéb középületekre kitértek a nemzeti lobogót. Zászlódiszt öltött a lánchíd és végig az egész dunai kikötőt.

Az idegen államok konzulátusain saját nemzeti lobogóik kitűzésével ünnepeltek. A főváros templomaiban hálaadó istentiszteleteket tartottak, melyeken részt vettek a polgári és katonai méltóságok, a nagy közönség s az összes iskolák növendékei.

A hivatalos főistentisztelet délelőtt tíz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban.

A templom főhajójában alabárdos koronázók alkottak díszőrséget.

A szentély padsoraiban foglaltak helyet fényes díszmagyarban a megjelent előkelőségek, köztük: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác és Plósz Sándor miniszterek, Tarkovich József és Nagy Ferencz államtitkárok, Tallián Béla, a képviselőház alelnöke, Szabó Miklós, a kuria elnöke, Latkóczy Imre a közigazgatási bíróság és Sárkány József a kir. tábla alelnöke, Rakovszky István, az állami főszámvevőszék elnöke, Dárday Sándor, a főszámszék alelnöke, Beniczky Ferenc főispán, Fraknoi Vilmos püspök, Szalay Imre a nemzeti muzeum igazgatója, Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester.

A két egyetem tanácsa Rapaics Rajmond és Ilosvay Lajos rektorok vezetésével. Az idegen államok képviselői közül is többen ott voltak.

Az ünnepi istentiszteleten *Vaszary* Kolos bikoros hercegprimás pontifikált fényes segédlettel.

Mise alatt a templomi ének- és zenekar előadta Hoppe Rezső fővárosi tanár »In virtutē«-ját és P. Laurentius »Beatus vir«-jét kiváló hatással. A magánrészteket Vavrinekne, Ertl Anna, Juhász Ferencz és Krétsy Károly énekelte. Befejezésül a zenekar a himnuszt játszotta el.

A katonai istentisztelet délelőtt kilenc órakor volt a budavári helyőrségi templomban.

A szentélyben foglaltak helyet a tábornoki kar tagjai Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, Bolla Kálmán honvédségi adlátus és Rohonczy György altábornagy, térparancsnok vezetésével. A misén Ványa Ferencz katonai prépost-plebános celebrált.

Az ünnepi istentisztelet után a résztvevő előkelőségek üdvözlét Széll Kálmán miniszterelnök vette át a miniszterelnöki palotában.

A hercegprimás pedig diszebedet adott budavári palotájában.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Okt. 5. Szinügyi bizottság ülése.

Okt. 8. A nagyváradai szüret kezdete.

Okt. 18. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

* **Ő Felsége névünnepe.** Király Ő Felsége legmagasabb névnapját a szokásos ünepséggel ülte meg városunk közönsége. A középületekre és sok magánházakra kitértek a nemzeti lobogót. A l. sz. székesegyházban délelőtt 9 órakor nagy egyházi pompával ment végbe a Te Deum s a szent mise, a melyet dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok pontifikált, a káptalan tagjainak és a központi papságnak segédlete mellett. Az istentiszteleten a városi, megyei tisztikar, az állami hivatalok személyzete főnökeikkel, a katonai tisztikar és nagyszámu előkelő közönség volt

Jelen. A megerősített székesegyházi zene- és énekkar kiváló egyházi zenedarabokat adott elő meglepő szépen.

* **Krüger Aladár párbaja.** A Nagyváradi Friss Ujság szerkesztője, *Halász Lajos* éles hangú cikkben támadta meg munkatársunkat, Krüger Aladárt, melyért Krüger, mint tartalékos tiszt, kénytelen volt Halásztól elégtételt kérni. Krüger segédei, *Medvigy Gábor* és *Frankó Endre* joghallgatók pisztoly párbajt kívántak, míg Halász segédei *Dési Géza* és *Ritók Géza* a kardhoz ragaszkodtak.

Tegnapelőtt este nem tudván a fegyver minőségében megállapodni, fegyverbírók ült össze tegnap délelőtt a Biharmegyei kaszinóban. A fegyverbírók tagjai voltak Krüger részéről *Vaskó Károly* százados és *Kiss Kálmán* főhadnagy, Halász részéről *Baranyi András* és *Cziffra Gerő*, elnök *Örlei Kálmán*. A fegyverbírók szótöbbséggel kardpárbajban állapodott meg.

A párbajt tegnap d. u. négy órakor vívták meg a Rhédey-kerti vendéglő helyiségében. Feltevések voltak: kardpárbaj, teljes bandage-zsal, első véres sebesülésig. Miután a kibékítési kísérlet sikertelen maradt, *Dési Géza* vezetősegéd *rajta!* vezényszavára a felek összecsaptak. Kétszeri összecsapás után *Krüger* jobb karján könnyű sebet kapott, mire a segédek a párbajt beszüntették.

Felek a párbaj után kibékültek.

Mikor aztán hazafelé készülődtek, a párbaj megakadályozására megjelent a rendőrség.

* **Október hatodika.** Holnap, szombaton lesz ötvenedik évfordulója a 13 aradi vértanu kivégeztetésének. Bár azóta már behegedt a seb, melyet az önkény a nemzet szívében ütött, de a fájó érzés még megmaradt. A nemzet október hatodikát mindig kegyelettel üli meg, imát bocsátva a vértanukért az Egek Urához.

A nagy nap emlékére nálunk az olasz-i templomban d. e. 10 órakor lesz gyászistenizést, melyen a 48-as honvéd-egylet, a 48-as népkör és a jogakadémia ifjúsága testületileg részt fog venni.

A 48-as honvéd-egylet elnöke, dr. *Grósz Albert* a következő felhívást bocsátotta ki:

Mint az 1848/49-iki dicsőséges nagy eszmékérti küzdelmek régi bajnokait a jelenleg még életben levő agg honvédeknek van szerencsém tisztelettel felkérni, miszerint a szomorú emlékü október 6-ának vallásos szertartással egybekötött megünneplésére e hó 6-án délelőtt 10 órakor a váradi-olaszi róm. kath. templomban mentől számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Nagyváradi, 1900. október hó 4.

Dr. Grósz Albert,
egyleti elnök.

A kir. jogakadémia polgársága pedig este 6 órakor az akadémia disztermében gyászünnepeket tart, melyen *Ormay Lajos* elnöki megnyitót mond, *Sebő Mihály* költeményt szaval, *Krüger Aladár* ünnepi beszédet mond, *Molnár Kálmán* pedig alkalmi felolvasást tart.

* **Polgármester itthon.** Dr. *Bulyovszky József* polgármester egészségének, mint örömmel értesülünk, igen jót tett az olaszországi utazás s állapota annyira javult, hogy szombaton, október 6-án visszautazik Nagyváradra. Hazaérkezése után átveszi a város ügyeinek vezetését.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Ujhegyi Béla* nagyváradi lakost a sátoralja-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá nevezte ki.

* **A joghallgatók ismerkedési estélye.** Ünnepe volt ma a joghallgatóknak. A »Zöldfa« vendéglőben tartották meg szokásos ismerkedő estélyüket. Ez estének jellegét nem az ismerkedés formális ténye adja meg. — Az ifjúság nehéz sulyos munkára készülő részének, az önfeláldozó hazafi, a köznek, a társadalomnak elszegődő ifjaknak fogadalmi napja volt ez.

Az est a pohárköszöntőkben gazdag volt. Először *Bozoky Alajos* dr., a kir. kath. jogakadémia igazgatója emelkedett fel, a ki megszabásu, mély gondolatokkal gazdag beszédében a királyt éltette. — Majd *Ormay Lajos*, az önképzőkör elnöke határos beszédében az akadémia tudós igazgatóját éltette. Ezután *Fehér Adolf* I. éves joghallgató a *golyák* nevében üdvözlé a tanári kart és az idősebb kollégákat.

Knapp Lajos segély egyleti elnök csinos, mély gondolatú beszéde után a tanári kar egészségére ürítette a poharát.

Ezután *Bozoky Alajos* dr. igazgató újra felemelkedett és szívből fakadó, atyai szavakban az ifjúságot a munka és a hazaszeretetre figyelmeztette, mely lélekemelő szavakat óriási óváció követte. — *Medvigy Gábor* gyönyörű, magvas beszédében *Frankó* Endréhez szállva a *golyákat* üdvözlé és munkásságra, komolyságra figyelmeztette.

Majd *Sipos Ernő* joghallgató az idősebb kollégák szeretetét és barátságát kérve az idősebb joghallgatókat éltette.

A vigkedvű társaság *Bura* Karcsi kedvelt cigánybandája vig nótái mellett a hajnali órákig mulatott.

* **Személyi hír.** *Nagy Ferencz* dr., a kir. törvényszék elnöke 2 heti szabadság időre szatymazi birtokára utazott.

* **Békésvármegye új tiszti főügyésze.** Békésvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn tartott közgyűlésén az elhunyt *Oláh György* helyett, egyhangú lelkesedéssel Dr. *Zöldy Géza* gyulai ügyvédet választotta meg tiszti főügyésznek.

* **Gyűlés a czirokgár ügyében.** A Nagyváradon létesítendő czirokgár ügye nem csak városunkban, hanem az egész megyében érdekföldést keltett. A részvények jegyzése legjobban bizonyítja, hogy a közönség méltányolja a kezdeményező fáradozását, mert egy életképes vállalat alapvető munkáját látják abban. Az alapítók október 28-án tartják meg közgyűlést, amelyen végleg megalakul a részvénytársaság.

* **A jövő évi nagygyakorlatok.** *Beck* báró tábornagy, a vezékar főnöke, a ki szeptember hó 26-án Pécsre utazott, hogy a jövő évi nagygyakorlatok leendő terepét tanulmányozza, *Kolozsváry* ezredes és *Scotti* őrnagy kíséretében ismét visszatért Bécsbe. *Beck* báró legutóbb Villányban is járt. Innen *Majláth* gróf négyes fogatán Dolnji-Miholácba kocsizott, — miután előbb dereglyén átkelt a Dráván, — s az éjszakát ott töltötte. A dolnji-miholáci kastélyban lesz a nagygyakorlatok főhadiszállása. Innen megint kocsin *Draskovich* gróf kastélyába s a következő napon Pécsre vitt az utjuk, a hol a vezékar fejét az egész tisztikar, élén a dandárparancsnokkal, meleg ovációban részesítette. Minden tiszt teljes díszben vonult ki a vasuti állomásra. A nagygyakorlatok színhelye Pécsről a dráváninneni Szlavoniáig fog terjedni.

* **Az átalakított Zöldfa.** A nagyváradi vendéglők és szállodák egyik legkiválóbbika, a Zöldfa teljesen átalakítva ismét a legvonzóbb szórakozó helye Nagyváradnak. *Czeglédy* Sándor bérlő nagy áldozattal és láradtsággal akként alakította át elegáns éttermét, hogy az bármely fővárosi étteremmel versenyez. A fényes berendezésen kívül gazdag választékkal rendezte be konyháját és pincéjét, a hol a legkényesebb igények is kielégítést nyerhetnek. A legkülönbébb hegyi magyar borok gazdag választékán kívül úgy délelőtt, mint a nap minden

szakában változatos étlap áll a vendégek rendelkezésére s ujtás és ritkaság számba megy, hogy éttermébe a hirneves pilteni és udvari sört is bevezette. A kik szeretik a kitűnő konyhát, alkalmuk van itt az abonálásra, a nélkül, hogy drága árakat kellene fizetniök. Az újonnan átalakított éttermet *Czeglédy* Sándor október 8-án katonazenével nyitja meg s gondoskodik, hogy hetenként többször jó cigányzene nyújtson élvezetet. A közelgő téli estének különös kellemes szórakozó helye lesz ez Nagyvárad közönségének. Felhívjuk olvasóinkat *Czeglédy* Sándor szállodás és vendéglősnek lapunk mai számában levő hirdetésére.

* **Öngyilkos cseléd.** Tegnap délelőtt nagy izgatottságot keltett a *Lévay-palota* lakói között *Deák* Julia 18 éves cselédleány öngyilkossága. A leány *Schönbergernél* szolgált s tegnap reggel a rája bizott gyerz mekekel rosszul bánt, a miért *Schönberger* a cselédet megverte. Már rég kisírta magát, azonban az a gondolata, hogy öngyilkos lesz, tovább tűzte. Elment *Tóth* Ferencz üzletébe, a hol sósavat kért, hogy azzal elpusztítsa magát. Az üzletben nem sejtették sötét szándékát s adtak is sósavat, a mit a meggondolatlan cseléd otthon megivott. Nemsokára borzasztó fájdalom kezdte kinezni s a nagy segélykiáltásra összefutott lakóknak elmondta, hogy öngyilkossági szándékkal sósavat ivott. Az előhívott segítség beszállította a Biharmegyei közkórházba, a hol rögtön ellenszereket adtak neki és gondos ápolás alá vették. Az orvosi vélemény szerint felépülhet, azonban a meggondolatlanságát hosszú betegséggel fogja megfizetni.

* **Párisba — leszállított áron.** A párisi világkiállítás bezárási ideje közeleg. A m. kir. államvasutak menetjegy-irodája a nyár folyamán többször rendezett társas kirándulást, de most olcsóbb kirándulást szervez, a melyre a következő felhívást bocsátott ki:

A párisi világkiállítás bezárul! A művelt nyugoti nemzetek tárháza, a kereskedelem és ipar, a villamossági korszaka, mezőgazdaság, stb. stb. legnagyobb látványosságai f. hó végével eltűnnek és közülünk vajmi kevésnek sikerült ezeket közvetlen közelről megtekinteni, hogy maradandóbb emléket szerezhettünk és a jövő nemzedéknek erről regélhettünk volna. A nagy néptömegek hiányoztak a kiállításról, mert sem a vasutak, sem a többi vállalatok nem nyújtottak olyan kedvezményeket, a melyek segélyével általános népvándorlás keletkezhetett volna. Ezen világkiállítás is tehát, úgy mint a legtöbb, nagy anyagi hiánnyal zárul! Annál kimagaslóbb azonban az erkölcsi siker, a melyben minden nemzetnek egyformán van része, és végtelenül sajnálatos, ha az intelligens elem még a végső pillanatban sem ragadja meg a kínálkozó alkalmat és ezt a végéhez közeledő kincsesházat nem szemléli meg. F. hó 27-én indítjuk az utolsó különvonatot Budapestről — Párisba a melyhez előjegyzéseket csupán f. hó 23-áig fogadunk el. A részvételi díjakat rendkívül mérsékeltén állapítottuk meg: I. oszt. 185. — frt (370. — kor.), II. oszt. 155. — frt (310. — kor.), III. oszt. 120. — frt (240. — kor.), a mely összegben befoglaltatik az utazás külön gyorsvonattal Budapesttől—Párisig — október hó 27-én és a visszautazás Párisból—Budapestig — november hó 6-án, a teljes el- látás 13 napon keresztül és pedig egy nap Münchenben, hét nap Párisban és egy nap Zürichben, valamint a két-két napi utazásközben, elszállás Párisban, szabad bemenet a kiállítás területére, stb. Részletes programot csupán az elindulás napján fogunk kiadni. Budapest, 1900. október hó 1-én. A magyar kir. államvasutak I. városi menetjegy-irodája IV., Hungária-szálló.

* **Baleset a robbantásoknál.** Budapesten a Gellérthegy robbantásánál baleset történt. *Páván József*, Szavizói születésű 29 éves napszámos a sziklákról mintegy 40 méternyi magasságból lezuhant. Esméletlen állapotban összetört tagokkal vitték a Szent János-kórházba. Alig marad életben.

* **Dom Bosco szociálistái.** Megemlékezünk már róla, hogy az áldott emlékü Dom Bosco, a jótékony nagy apostolának, ki alkotásaival, virágzó intézeteivel ezer és ezer elzülött gyermeket mentett meg a társadalomnak, egyik lelkes követője, tanainak, intézményeinek terjesztője, P. Zafféri Károly Magyarországon járt és növendékeket toborzott hazánkban a rend számára, mely elhagyott és elzülött gyermekek megmentésével foglalkozik. Azt is jelentettük már, hogy eddig mintegy hat magyar ifju tanul P. Zafféri vezetése alatt a Turin melletti cavogliai »Stephanum Hungaricum«-ban. Érdekes, hogy Zafféri prozelitái között két oly ifju is van, a kik eddig a magyarországi szociálisták mozgalmában szerepet játszottak. — Ezek egyike **Migray József**, a kinek »Vörös zászló alatt« című kötetében erőteljes szociálista riadók találtak s elveit már sajtópörön, kiutasításokon és egyéb kázusokon esett át. A másik ifju **Pataki (Prokl) Dezső**, a katolikusból zsidó vallásra áttért első magyar szociálista vezér fia; atyjának az elvtársak siremléket is emeltek, ő maga zsurnalisztáskodott. A 18—20 éves ifjak közül Migray kálvinista lévén, most készül elő az áttérésre. Pataki már Cavagliában van, mint felekezetenkülöliből visszatért. Dom Bosco megtért szociálista ifjai nagy lelkesedéssel lépnek új hivatásuk terére, mely tudvalevőleg az elhagyott gyermekek megmentésében áll.

* **Uj vidéki napilap.** Mindig örömmel üdvözljük a vidéki sajtó fejlődésének egy-egy újabb tanujelét. Ezek is közelebb segítik a vidéket az általunk sürgetett állapothoz: a fővárostól való függetlenítéshez, erős vidéki központok alakulásához. **Kecskeméti** indult meg az új napilap **Pestmegyei Hírlap** név alatt, függetlenségi párti programmal. Az első számok ügyesen összeállított, élénk tartalma azt a reményt kelti, hogy a lap nemsokára számot fog tenni a vidéki sajtóban.

* **Dreyfus a Filippini-szigeteken.** A new-yorki »World« azt a különös hírt közli, hogy Agoncillo, a filippini fölkelők képviselője Európában tárgyalásokat folytat Dreyfussal az iránt, hogy a filippini benszülött hadsereg vezetését átvegye. Dreyfus állítólag bizonyos föltételek mellett hajlandónak mutatkozik az állás átvételére.

* **Három forint miatt a Körözsbe.** Erdélyi Teréz fiatal cseléd leány el akart menni a régi gazdájától s időközben már helyet is talált magának. Össze csomagolta kis holmiját s már búcsuzni akart, a mikor a szigorú gazdája nem akarta elengedni, mivel a felmondását nem akarta tudomásul venni, noha a cseléd a kellő időben mondott fel.

Erdélyi Teréz azonban pontosan akarta elfoglalni az új helyét s mindenáron el akart menni, mibe a gazdája bele is egyezett oly feltétellel, hogy 3 forint havi fizetését visszafizeti.

A cseléd vissza is fizette a keservesen megkeresett pénzt kemény gazdájának, ezt azonban annyira szívére vette a szegény lány, hogy öngyilkossági szándékkal kiment a vashidra, hogy a robogó vonat elé vesse magát.

Sobáig várt, azonban a vonat csak nem jött, mire utolsó elhatározása szerint a mély vízbe vetette magát.

A víz elnyelte s már oda is vészett volna, mert a habokkal való küzdelmet feladta a kimerült karja, a mikor a halállal vívódó leányt észrevette **Deák János** lakatos tanoncz és **Lenygyel József** szekerész és szerencsésen ki is mentették.

Eszméletlenül hozták ki a partra s mikor magához tért, zokogni kezdett és ígéretet tett, hogy többé ilyen **bolondságot**, még oly keservesen keresett s nagyobb pénzösszeg miatt sem fog tenni.

Különbben már nagy meghülésen kívül egyéb baja nincsen.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő **táv-irataink** szólnak:

Hírek a harcztérről.

Pétervár. okt. 4. (Saját tud. távirata.) A vezérkarhoz a következő jelentések érkeztek: Grodekov tábornok szeptember 19-én a külügyminiszterium vezetőjétől megkapta Csing herceg táviratát a czéltől, hogy a manduriai főkormányzónak adja át. A táviratban Csing herceg kijelenti, hogy ő föl van hatalmazva, hogy Dsunzu kancellárral együttesen tárgyalásokat indítson a hatalmakkal. Hogy e tárgyalásokat megkönnyítse. Csing herceg meghagyja a dsamájának, hogy a hadműveleteket szakítsa félbe és a vasuti anyagszerkeket védje meg. Csing herceg távirata így végződik: A dinasztia veszedelme rendkívül komoly. Sürgősen szükséges minden új bonyodalmat elkerülni. A táviratot különböző utakon továbbították rendelkezési helyére. Szeptember 25-ikén délben a girini dsandjun megadta magát. Ugyanaznap délután hennencamp tábornok ellenállás nélkül elfoglalta Girint: A kínai katonák letették a fegyvert, úgy hogy Manduriában nem várnak hadi eseményeket. Ugyanaznap Artamanov ezredes Suholics tábornok rendeletére két lovas-századdal felvilágosító utat tett a kínaiaknak Ansansantól délre levő megerősített hadállása körül. Sikertült neki az ellenségés had oldalait és központját megszemlélni és 300 lépésnyire közeledni. Az ellenség puska- és ágyutüzzel fogadta őt. A szemle kiderítette, hogy a kínaiak 14,000 fegyelmezett katonával és 30 ágyuval erős állást foglaltak el, továbbá, hogy a vasut mindenfelé szét van rombolva. Badune szeptember 30-án ellenállás nélkül meghódolt. 15,000 kínai letette a fegyvert; ezeket Kharbinban munkára fogják. Fleischer tábornok csapatának hadműveleteiről jelentik: A hat zászlóaljából, tíz ágyuból és két szotnya kozákból álló csapat kiszorította a Suj tábornok vezetése alatt álló 6000 főnyi kínai sereget számos községből és elfoglalta az ősi Niucsungot is. A kínaiak Észak felé menekültek. A hőség, a tüzéségi állások hiánya és a másfél öles fű következtében a harc igen nehéz volt. Orosz részről két tiszt és 18 katoná sulyosan megsebesült. A kínaiak sulyos veszteségeket szenvedtek. Bodiska tiszt elvett tőlük egy Krupp-ágyut és egy zászlót, miközben a zászlóvivőket megölték.

A nagyhatalmak és a béke.

Washington, okt. 4. (Saj. tud. táv.) Alapos az a föltevés, hogy a hatalmak közt a kínai ügyekre nézve mielőbb közeledés áll be. Ezek a kedvező kilátások jelentékenyen emelkedtek amaz egybehangzás következtében, mely most az Egyesült-Államok és Németország nézeteiben uralkodik. Hay államtitkár a német ügyvivővel értekezett, s e közben kiderült, hogy mindkét kormány körülbelül ugyanazt a czélt követi. Itteni német körökben a Tuan herceg és társainak megbüntetésére vonatkozó császári ediktumban annak a kifejezését látják, hogy a zavargások felelős okozóival úgy akarnak elbánni, a hogy megérdemlik. Azt hiszik, hogy az Egyesült-Államok részéről a francia javaslatok kedvező fogadásra találnak.

Li-Huug-Csang.

London, okt. 4. (Saj. tud. táv.) A Timesnak jelentik Pekingből szeptember 26-áról: Ha a tárgyalásokat Tiencinben folytatnák, Li-Huug-Csang, mint a tartománynak Tiencinben széklő alkirálya nem szerepelhetne meghatalmazottként a béketárgyalásoknál, mert különben úgy nézne ki, mintha a követek előtte mint béketérők jennének meg, nem pedig mint a béket diktálók. Így magyaráznák a követek eljárását az kínaiak az egész birodalomban.

Francia jegyzék.

New-York, október 4. (Saj. tud. táv.) A New-York Post washingtoni levelezője jelenti, hogy a külügyi hivatalhoz egy francia jegyzék és egy német közlés érkezett, a mely mint hiszik, bizonyos javaslatokat tartalmazna a hatalmak együttműködése és a kínai kérdésben követendő racionális politika tárgyában.

A német követ utasítása.

London, okt. 4. (Saját tud. távirata.) A lapok a következő washingtoni táviratot közlik: A német ügyvivő közölte Hay államtitkárral, hogy a német kormány fölteszi, hogy a hatalmak tudják, hogy a német kormány teljesen meg lesz elégedve, ha Kína önként megbünteti a bűnös hercegeket. Az ügyvivő továbbá közölte, hogy Németország nem ellenzi tovább a tárgyalások megindítását és hozzátette, hogy a kínai német követet utasították, hogy a következő eljárást javasolja: 1. A képviselők arról határozzanak vajjon a megbüntetésre kijelölt hercegek csakugyan az igazi bűnösök-e. 2. A képviselők szerezzenek bizonyosságot arról, hogy Kína mily büntetést mér önkényt a bűnösökre. 3. Követeljének a képviselők biztosítékot arra nézve, hogy a büntetéseket tényleg végrehajtják lehetőleg az ő jelenlétükben. Ha ez megtörténik, akkor a kínai kormányval tárgyaljanak a követek a szerződések és a kártalanítások iránt.

Elfoglalt város.

Sanghai, okt. 4. (Saját tud. távirata.) Egy külföldi hivatalnok azt a hírt kapta, hogy az oroszok és németek elfoglalták Sanghaikvant.

EGYESÜLETEK

Országos honvédegyülés.

Az 1848—49-es honvédegyletek ma délelőtt tartották meg országos nagygyűlésüket, az újvárosi közgyűlési termében, báró **Podmaniczky** Frigyes elnökle mellett, míg az al-elnöki tisztet ar. Balogh Sándor és Csátary Lajos töltötték be.

A honvédegyletek az ország minden részéből képviselve voltak.

A nagyváradai és biharmegyei 48-as egylet is két tag által képviseltette magát, dr. **Csátary** Lajos és **Kálmán** Mihály 43-as honvéd tüzemester személyében.

A nagyszámban egybegyűlt öreg harcos sereg valóban impozáns látványt nyújtott.

Az országos nagygyűlés megnyitása után elnök melegen üdvözölte az egybegyűlteket, különösen a vidékieket, a kik tekintet nélkül agg korukra, nem kíméltek fáradságot, hogy az ország legtávolabbi vidékéről is eljőjenek a nagygyűlésre.

Ezután felolvasták a jelenlevő egyleti megbizottak névsorát. Konstatálták, hogy a nagygyűlésen a központi bizottságon kívül, negyven honvédegylet 90 taggal van képviselve.

Megjegyzendő, hogy az évi nagygyűlésektől a központi bizottság eskuzivitása és egyoldalu önkényes eljárása miatt több népesebb és függetlenebb vidéki egylet évek óta következetesen távol marad. A szakadás már annyira ment, hogy külön vidéki szövetséget sürgetnek a központra neheztelő honvédek.

Mikár Zsigmond főjegyző előterjesztette az évi jelentést, melyben elsősorban az elhunyt királyné emlékére tervezett »Örökimádás templom« javára megindított gyűjtés eredményéről számol be. Örömmel vette tudomásul a nagygyűlés, hogy a »honvéd menház« ki van bővítve és ez évi július hónap óta 150 bajtárs élvez teljesen gondnélküli ellátást.

Jelentette továbbá, hogy az 1849. október 6-án mártír-halállal kimúlt tábornokok 50-ik évfordulója napján az aradi ünnepeken tizenhét honvédegylet volt jelen s azok közül, a központi bizottságon kívül tizenhárom egylet tett koszorút a vértanúsoborra.

Kegyeletesen emlékezik meg a jelentés a múlt évben elhunyt bajtársokról. A kérielhetetlen halál huszonkilenc bajtárstól fosztotta meg

a 48-as honvédek a múlt esztendőben. Ezek közt van Hollán Jenő altábornagy is, kinak özvegye, férje elhunyt alkalmából 600 koronát juttatott báró Podmaniczky elnök kezéhez, az öreg honvédek közt való szétosztás céljából.

A közgyűlés az adományért hálás köszönetet szavaz az özvegynek.

A jelentés tudomásul vétele után dr. Balogh Sándor alelnök, a számvizsgáló bizottság elnöke mutatta be a múlt évi számadásokat.

A vármegyék indítványai során jelentette dr. Balogh alelnök, hogy Csongrád és Győr vármegyéknek a nyugdíjvitás tárgyában beadott indítványa tárgyában eljárak és a kormánytól biztató ígéretet nyertek.

Végül az alapszabályok 35. szakasza értelmében a központi bizottság egyharmad részét, vagyis 10 rendes- és 5 póttagot újból választottak.

Ezzel a nagygyűlés az elnök életésével véget ért.

Az országos nagygyűlést közös ebéd követte a sakkör helyiségeiben.

Igazságszolgáltatás.

Közvédők a kir. táblán. Az ügyvédi kamara választmánya a nagyvárad kir. ítélőtáblán tartandó büntügyi főtárgyalásokra közvédőkül a következő ügyvédekkel rendelte ki: 1900 évi október 1-től 6-ig Dr. *Wavrek* Kálmánt, október 8-tól 13-ig *Veres* Jánost, október 15-től 20-ig *Zigre* Miklóst, október 22-től 27-ig dr. *Sonnenfeld* Zsigmondot, október 29-től 31-ig és november 2. és 3-ára dr. *Adorján* Ármint, november 5-től 10-ig dr. *Böszörményi* Gézáit, november 12-től 17-ig *Böszörményi* Gézáit, november 19-től 24-ig dr. *Dési* Gézáit, végre november 26-től 30-ig és december 1-ére dr. *Duma* Flóriánt.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Urbán Adolf.*

- 2192 Fele Imre köz és magánokirathamisítás
- 2414 Ambró Juon és társai sikkasztás.
- 2478 Valent Mihályné rágalmazás.
- 2517 Popa Tógyer hatóság elleni erőszak.
- 2543 Szabó István és társai testi sértés.
- 2637 Bereczky István és társai testi sértés.
- 2319 Horváth Mihály és társai idegen ingatlan szándékos rongálása.
- 2736 Horváth Mihály és társai idegen ingatlan szándékos rongálása.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

- 1945 Balogh Dávidné — Iványi Balázs.
- 2096 Tót-komlói népbank — Oravec Ádám és társa.
- 2102 Veisz József — Neufeld Lipót.
- 2110 Aradi polg. takarékpénztár — Puska Dimitrie.
- 2867 Spitzer Aernát — Reisz cég.
- 2875 Rác Gyula közjegyző helyettes kérvényi ügye.

Előadó: *Lehóczky Lajos.*

- 322 Suhancz József — kerülői gör. kath. hitközség.
- 1982 Dénes János — Csik Mária.
- 1983 Izsó Erzsébet — Oláh János.
- 1984 Piró Ferencz — Csete Juliánna.
- 2644 Varga Erzsébet és társa — Varga András és neje.
- 2660 Széle József — Hendl Jenő.
- 2665 Bulgáriai főkonzulátus — Diósi Ödön.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

- 535 Dolesch József és társai — Szarvas község.
- 595 Nutta Jakab — Madarász Gyula.
- 379 Danilla Vaszelie — Kiss József.
- 398 Stern Irma telekkönyvi ügye.
- 638 Magy. kir. kincstár — Kertész János és társa.
- 667 Czobán Tsáv — Babta Tódor.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Franziából fordította: K—ő.

57.

— Miért ne? éppen úgy, mint a szomszédjának.

— Azt nem nehéz kiszolgálni, nagyon csendes, egy szót sem igen szól. Pontosan fizet, de sohasem beszélget. Jónapot, jó estét és meg van.

— Ha már fizetésről van szó, én is előre szeretek fizetni, itt van egy kis ráadás is.

— Köszönöm, de legyen szíves a nevét megmondani, hogy nyugtát adhassak.

— Bourdon Gyulának hívják, Ferté-Vidaunban születtem, ott is lakom, kivéve most, mert most önnél lakom.

Másnap Bourdon ur új szállásán volt; gondolkozni kezdett a helyzetről.

— Itt vagyok szerencsésen a hely színén, most már csak be kell valahogy hatolnom a szomszéd urhoz. Talán legjobb lesz, ha lenyomatot készítek a zárról és álkulcsot csináltatok. Nézzük csak, milyen zárok vannak ebben a házban?

Megvizsgálta saját ajtajának a kulcsát.

— Egészen sima nyelvű kulcs, fogadni mernék hogy a szomszédnak is ilyen van s az ő ajtaját is ki lehet vele nyitni, ha ugyan ő meg nem változtatta a magáét, mert ő rossz hiszemű. Ha megtette, ez is mutatja vidéki származását, mert az csak ott szokás, hogy minden kulcs egyedül a maga zárját nyitja ki. No, de meglátjuk holnap, addig jó éjszakát!

Másnap reggel korán kelt fel és figyelt, hogy mikor megy el a szomszédja. Pontban nyolcz órakor hallotta, hogy lemegy a lépcsőn.

— Most rajta, nézzük meg, hátha az én kulcsom . . .

Kiment, de lépteket hallott, vissza kellett térnie.

A házmesterné jött fel takarítani és hallotta, a mint kinyitotta a szomszéd lakása ajtaját. A mint onnan kijött, behívta.

— Együttal kisépri az én lakásomat is? kérdezte.

— Ha úgy tetszik, Bourdon ur. Hogy aludt az éjjel?

— Jól is, meg nem is. Nem mondhatnám, hogy nagyon nyugodt lettem volna. Képzelteti, sok pénz van nálam és Párisban az ember sohasem lehet biztos . . .

A házmesterné méltatlan mozdulatot tett.

— Óh ne gondolja, hogy a házbeliéktől félek, meg vagyok győződve, hogy itt csak becsületes emberek laknak, de tudja, mi futsiak nagyon bizalmatlanok és félénkek vagyunk és ez a zár ezzel a rövid, vastag kulccsal nem használ semmit, mert mind egyformák. Én pedig, ha alszom, nem ébredek föl, akárki jár a szobámban.

— Nyugodt lehet Bourdon ur, akár mind a két fülén alhatik egyszerre. A zárért pedig szavatolok, biztosítom, hogy az ön kulcsával más zárt nem lehet kinyitni.

— Annál rosszabb, gondolta Lerouge, ez nagy kár.

— Nézze például, itt van a Laugier ur kulcsa.

— Lerouge megvizsgálta és összehasonlította a magáéval.

— Csakugyan, ezek a kulcsok nem egyformák.

Magában pedig hozzátette:

— Csakhogy a szomszéd zárja is éppen olyan haszontalan portéka, mint az enyém, akár milyen rossz kampó kinyitja.

— Most elmegyek az ügyvédemhez, folytatta hangosan.

— Milyen együgyűek ezek a vidékiek az ő félénkségükkel, gondolta magában a házmesterné.

A következő nap vasárnap volt, Laugier szokása ellenére otthon maradt és csak villás-

reggelire és ebédre ment el hazulról. Lerouge úgy intézte dolgait, hogy kétszer is találkozott vele a lépcsőn, mindannyiszor tiszteletteljesen köszöntötte őt legmegnyerőbb mosolyával ajkain, de könnyű volt észrevennie, hogy a szomszéd semmi hajlandóságot sem mutat a beszédbe ereszkedéshez.

— Ugy látszik, nem nagyon közlékeny, gondolta, erőszakkal kell vele szóba állnom.

Hétfőn Lerouge meglátogatta Jaumard-ot szokott vendéglőjében és vázolta előtte a helyzetet.

— Szóval eddig semmit sem csináltál, szólt Jaumard. Ideje volna már tenni valamit.

— Ezelőtt három nappal még óvatosságra intett főnököm, most meg azt akarja, hogy valami ostobaságot kövessék el. Legyen nyugodtan, remélem, hogy holnap már jelenthetek valamit.

— Belenyugszom, mert mást úgy sem tehetek.

Négy óra tájban Lerouge hazament, be ment a házmesternéhez és szó nélkül levetette magát az egyetlen karosszékre.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Udvari kinevezések.

Budapest, október 4. (Saját tud. táv.) Ő Felsége legközelebb *Szapáry* Gyula grófot tárnokmesterré, *Csekonics* Endre grófot pedig főasztalnokmesterré nevezi ki.

Hidassy püspök betegsége.

Szombathely, okt. 4. (Saj. tud. táv.) *Hidassy* püspök még állandóan eszméletlen állapotban van. *Rampolla* bibornok táviratilag küldte a pápa áldását a beteg püspökre.

A főrendiház távozó elnökei.

Budapest, október 4. (Saj. tud. táv.) A hivatalos lap legközelebb közli *Károlyi* Tibor főrendiházi elnök, *Vay* és *Daruváry* alelnökök fölmentését. Elnök valószínűleg *Csáky* Albin gróf, az egyik alelnök *Ernust* Kelemen lesz.

Október hatodika Budapesten.

Budapest, okt. 4. (Saj. tud. táv.) Október hatodikán fényes gyászünnepe rendez az egyetemi ifjuság. Délelőtt 10 órakor gyászmise lesz a Ferenczrendiek templomában. A gyászmise után az ifjuság az Egyetemi Kör gyászfátyolos zászlaja alatt az Ujvárosháza dísztermébe vonul, ahol 11 órakor gyász-közgyűlés lesz. A megnyitó beszédét ifjabb Mihályi Péter, az Egyetemi Kör elnöke mondja, ezután Holló Lajos országos képviselő ünnepi beszédet mond. Délután az ifjuság zászló alatt kivonul Batthyány Lajos gróf mauzoleumához, amelyre ünnepi beszéd kíséretében koszorút helyeznek.

A román királyné életveszélyben.

Frankfurt, okt. 4. (Saját tud. táv.) A román királyné Neuwiedből, ahol a zégenhauzi villában lakott, elutazott. Elutazásának oka az, hogy anarkista merénylőtől félnek a királyné emberei, akik napok óta egy gyanus kerékpárost láttak a kastély körül leleskedni. A megejtett nyomozás kiderítette, hogy a királyné a legnagyobb életveszedelemben forgott. Az anarkista meg akarta ölni. Emiatt kétszeres őrizet alatt tartották a kastélyt. A királyné és környezete azonban még mindig félt és ma elhagyta Neuwiedet.

Örvendetes esemény József Ágost családjában.

Budapest, okt. 4. (Saját tud. távir.) József Ágost kir. herceg családja a negyedik örvendetes családi eseményt Fiumében vagy Voloscaban várja be, a hova november közepe táján utaznak.

Új főispánok.

Budapest, október 4. (Saj. tud. távir.) Fábán aradi főispán utódja Urbán Iván volt nemzeti párti képviselő lesz, Kürthy lipői főispán Zólyomba, Szemrecsányi Arisztid volt nemzeti párti képviselő pedig Liptóba jönnek főispánoknak.

Mattasich-Keglevich beteg.

Budapest, okt. 4. (Saját tud. távir.) Mattasich-Keglevich a möllersdorfi katonai kórházban tüdőbajban halálán van.

Öngyilkos tüzerőnkéntes.

Temesvár, október 4. (Saját tud. távir.) Lobmayer József tüzerőnkéntest a tiszti vizsga előtt idegbaja miatt szabadságot, ki ezért annyira elkeseredett, hogy felakasztotta magát.

Ostromállapot Csongrádon.

Csongrád, okt. 4. (Saját tud. távir.) Katonaujoncok a vasúthoz vonultak muzsikával s közben egy öreg ember, Gulyás Péter előrehajtatott, hogy a muzsikát hallja, de oly szerencsétlenül, hogy egy gyermeket elgázolt. Nagy zavar támadt, két csendőr szétoszlásra intette a tömeget, hogy Gulyást kérdőre vonják. Egyik legény Maszlay Rókus azonban kijelentette, hogy neki senki sem parancsol s neki ment a csendőröknek.

Erre az egyik csendőr kardjával átszurta a legény karját. A legény vérző karját föltartva, társait felhívta, hogy üssék le a csendőröket. A csendőrök védekeztek, figyelmeztették a tömeget, de mikor ez sem használt, lőttek. Csányi Mihály ujoncz meghalt, Szőke Mihály ugyancsak ujoncz megsebesült. A tömeg »agyon kell ütni« kiáltásokkal rohant a csendőrökre, s mindkettőt a földre teperve véresre verte. A rend helyreállítására Szegedről katonaságot kértek, a mely külön vonaton meg is érkezett. A városban óriási izgatottság uralkodik.

A búr szökevények hazatérése.

Johannesburg, okt. 4. (Saj. tud. távir.) A katonai kormányzó arról értesítette a főhadiszállást, hogy intézkedéseket tett arra nézve, hogy október 10-étől kezdve hetenként 3—4000 szökevény térjen vissza.

A búrok támadnak.

London, október 4. (Saját tud. távir.) Roberts lord jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Dejagersdrift mellett 140 búr megtámadott egy 21 kocsiából álló podgyászksíretet, amely 20 lovas fedezete alatt Vryheidbe indult. A kísérő legénységéből 12 ember menekült meg. Natáli önkéntesek kiküldettek, hogy felderítsék, mi lett a többiekkel. A búrok az elmúlt éjjel Pom állomás mellett egy vasuti vonat kisiklását idézték elő. A vonaton a Coldstream-gárda három százada és más csapatok voltak. 5 ember életét vesztette, egy tiszt és 13 ember megsebesült.

Az abruzzói herceg expedíciója.

Krisztiania, okt. 4. (Saját tud. távirata.) Az Avton Posten jelenti Sandjordból, hogy az abruzzói herceg azt a szándékát fejezte ki, hogy tavasszal gőzöst küld a Flora-fokhoz. A mai kihallgatásnál Cangi kijelentette, hogy eleve úgy volt meghatározva, hogy az expedíciót három csoportra osztják fel. A csoportok összetételét azonban nem állapították meg előre. A további előnyomulásra választása volt a norvégok, svédok és épp úgy használható olaszok közt és nemzeti tekintetből az olaszok mellett döntött. Cangi a maga részéről azt tartja, hogy az eltűntek elpusztultak, mert különben elérték volna a Spitzbergákat, a Teplitzöblöt, vagy a Flora-fokot. Ez utóbbi helyen leveleket hagytak hátra, melyekben megjelölték, hogy hol van az élelmiszer.

A meglöpött vatikán.

Róma, okt. 4. (Saj. tud. távir.) A vatikán nem jelentette be hivatalosan az olasz rendőrségnél a 360,004 lira értékű értékpapírok ellopását. A vatikáni bírói hatóságok erélyesen folytatják a nyomozást és közölték a bankokkal az ellopott járadékczimletek számait. A lopás következtében a vatikán óvintézkedéseket tett a többi pénzszekrények biztosítására, amelyek a pápa szobáihoz vezető lépcső közelében levő loggiákban vannak.

Angol választások.

London, okt. 4. (Saját tud. távirata.) Éjjel egy óráig 210 kormánypártit és 75 ellenzékit választottak meg. A kormánypárt hét, az ellenzék tiz mandátumot nyert.

Tüntetés egy hercegi esküvő ellen.

Brüsszel, okt. 4. (Saját tud. távir.) Brüsszelben ma este Albert herceg esküvője öröme rendezett takarodó alkalmával a szociálisták tüntettek a Bebancona éneklése ellen. A nagy számmal összerögzött szociálisták előbb lármával akarták megakadályozni a nemzeti dal éneklését, azután pedig rázendítettek a Marseillaise-re.

A kaszárnya előtt, ahova a katonai zenekar a takarodó után visszatért, néhány szociálista keresztül akart törni a csapatok során, de a kirendelt segédcapatok visszatartották őket. A tüntetők nagysokára oszlottak el.

KOZGAZDASAG.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nyereményeket húzták ki:

10000 koronát nyert 22067.
5000 koronát nyert 3952.
2000 koronát nyertek: 9505 16890 17100
26295 29169 30784 31918 37657 38855 47934
49903 61866 74320 84237 84601 86049 92835
97646.
1000 koronát nyertek: 4556 8164 1567
10451 15932 18770 18763 24363 29573 31523
41075 45105 68010 69417 74100 77533 89579
91308 93619 97267.
500 koronát nyertek: 9923 11467 13645
22980 32168 34852 43944 45272 58267 70319
74972 76225 76444 77291 80797 85334 86267
87476 88548 93111 94781 99157 90540 99993.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, okt. 4.	
Buza októberre	7.51
Buza juniusra	8.—
Tengeri	5.18
Rozs okt.	7.04
Zab okt.	5.28
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, okt. 4.	
Osztrák hitel	645.—
Magyar hitel	663.—
Allamvasut	657.75
Rimamurányi	522.50
Magyar jelzálog	423.50
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 4-án.

Magyar aranyjáradék 4%	94.70
Magyar koronajáradék	90.45
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0%	100.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2,0%	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	89.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.20
Horvát-szlavónföldtehermentési kötvény	92.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	163.—
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	96.55
Osztrák járadék ezüstben	96.45
Osztrák járadék aranyban	96.85
Osztrák korona járadék	97.15
Osztrák államsorsjegyek	132.—
Osztrák magyar bankrészvény	16.95
Magyar hitelbankrészvény	662.50
Osztrák hitelintézet részvény	664.75
Párisi vista	96.80
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.32
Németbirodalmi márka	118.25
London vista	242.10
20 márkás arany	28.66

SZERKESZTOI POSTA.

K. J. Október hatodika szebb verset érdemelt volna.

A szerkesztőintézet:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó.

A »Czirok- és szalmaáru-gyár« részvénytársaság f. hó 28-án d. e. 11 órakor a Kereskedelmi Csarnok helyiségében tartja alakuló közgyűlését, melyre a részvényjegyző urakat tisztelettel meghívjuk és kérjük, hogy a részvény 10%-ának befizetéséről szóló nyugtákat szavazati joguk gyakorlása végett magukkal hozni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. Jelentés az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról.
 2. Az alapszabályok megállapítása.
 3. A megalakulás kimondása.
 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.
 5. Az alapítóknak adandó felmentés.
 6. Indítvány a Nagyváradon fennálló szalmakalapgyár átvétele iránt.
- Kelt Nagyváradon, 1900. október 4-én.

Beöthy László,

Dr. Hoványi Géza, Farkas Izidor,
Mihelyi Adolf, Dr. Sarkadi Lajos,

alapítók.

É R T E S I T É S.

Tisztelettel alulírott van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy eddigi szives támogatása arra indított, miszerint sem fáradságot, sem költséget nem kimélve, a

„Zöldfa“ szállodát és ennek éttermét

a mai kor finomult igényeihez minden tekintetben úgy alakítottam át, hogy az a mai állapotában a fő- és székváros bármely hasonló üzletével a versenyt kiállhassa.

Éttermemet, a melyben különös gondot fordítok az ételek és italok jósága, valóságos és olcsóságára, a kiszolgálás legszigorubb pontosságára,

1900. október 6-án házi ezredünk zenekarának hangversenyével nyitómeg.

Éttermemben t. vendégeim állandó szórakozásáról is akkép gondoskodtam, hogy **minden csütörtök és minden vasárnap este egyik elsőrendű cigányzene játszik.**

Éttermemben naponta friss villásreggeli a legolcsóbb árban lesz kiszolgálva.

Éttermemben új abbonement árakat állítottam össze, melyek a m. t. közönségnek a legelőnyösebben és legolcsóbban fognak kiszolgáltatni, nemkülönben **egyedül csak a Zöldfában** kapható a nagyközönség által a legjobbnak elismert pilseni sört is fölülmuló **kőbányai híres udvari sör**, melyből oly edényekben tettem megrendelést, hogy abból minden fél órában **friss csapolással** szolgálhatok.

Éttermemben az alább megjelölt italokat oly alacsony árakra szállítottam le, hogy ma velem senki versenyezni nem képes; ezek nem *olasz*, hanem kizárólag a mi igazi magyar boraink, a melyeket bátran merek t. vendégeim elé tenni és pedig:

1885—1886. évből való Körös-oldali nagyváradi és erdélyi termés asztali bor,

Szabó József és saját termésű 1889-iki ujbör.

1880. évi Gróf Pongrácz és Gróf Nemess-féle termés, diószegi bakar bor.

1886-iki Körös-oldali Farkas Izidor terméséből való asztali bor,

Hegyaljai szomorodni, **mely a főtiszt. premontrei rend 1880. évi terméséből és a legkitünőbb fajta tokaji szőlőkből származik,**

Érmelléki Blum Géza-féle kis-kágyai 1885-iki termés,

Ménés-gyoroki Bosnyák Ferencz híres nagy bortermelő 1888-iki termeléséből,

Budai vörös bor, valamint saját termésű édes új bor kapható, literje 40 kr.

Pezsgő borokban **is a legnagyobb választék beszerzési áron lesz kiszolgáltatva. u. m. G. H. Mumm-féle Pomery, Luis, Francois, Törley, Casino sec, Montibello, Carte-Blanche és Gentry Clubb stb. stb.**

Mindennemű ásványvíz és szódavíz áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Fő törekvésemet, úgy mint eddig, a jövőben is ernyedetlen buzgalommal oda fogom irányítani, hogy t. vendégeim **szállodám** igénybevételénél a legpontosabban, legjutányosabban kiszolgáltassanak, **éttermemben mindig friss és izletes ételek kerüljenek asztalra** s végül, hogy hamisítatlan eredeti magyar faj borokkal álljak t. vendégeim szolgálatára. Egyben a n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy a közölt borfajokból **nagyban is** elárusítok 10% árengedménnyel.

Midőn ezen becsületes törekvésemhez mint Nagyvárad város bérlője a n. é. közönség szives támogatását kérem, maradok

kiváló tisztelettel

Czeglédy Sándor,

a «Zöldfa» szálloda bérlője.